

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายदनัย กล้าหาญ

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๗๓ บ้านสีสุก หมู่ ๕ ตำบลคูลาด อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร โทรศัพท์

โทรศัพท์ : ๐๙๑-๓๔๐-๕๖๐๘ Facebook : ดนัย กล้าหาญ Line : ดนัย กล้าหาญ

เกิด พ.ศ. ๒๕๒๔ ปัจจุบันอายุ ๔๔ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา : ปริญญาตรี (วิทยาศาสตร์บัณฑิต)

สถาบันการศึกษา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

คณะ/สาขาวิชา : การจัดการประมง

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร-..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๘ (๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘)

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก : ข้าว การเลี้ยงปลา และเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๔ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ การผลิตข้าวคุณภาพ

๒.๒ การเลี้ยงปลาและกบ

๒.๓ การปลูกยางพารา

๒.๔ เกษตรผสมผสาน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๓ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ การผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว/ปลา/กบ/ไก่พื้นเมือง/โคพื้นเมือง)

๓.๒ เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

๓.๓ การปรับปรุงบำรุงดิน/การอารักขาพืช

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑.๑ การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๒.๑ เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสานหลักสูตรเสริม

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๓.๑ บัญชีต้นทุนอาชีพ

๔.๓.๒ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๔.๓.๓ เทคโนโลยีสำหรับการเกษตร

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้) การปลูกถั่วเขียว KUMU หลังนา เพื่อสร้างรายได้ ร่วมกับโครงการส่งเสริม การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมาตรการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร

โดยได้รวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชหลังนา บ้านสี่สุข หมู่ ๕ ตำบลคูลาด อำเภอยางชุมน้อย จังหวัด ยโสธร จำนวน ๑๐ คน เข้าร่วมโครงการภายใต้การดำเนินงานโครงการ “การขยายผลเทคโนโลยีการผลิตถั่วเขียว คุณภาพสายพันธุ์ KUMU ด้วยกลไกตลาดนำการผลิต จังหวัดยโสธร (ปลูกพืชหลังนาสร้างรายได้ ปี ๒๕๖๗/๖๘) ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักวิจัยและพัฒนานวัตกรรม (สวทช.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ธานีการเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตถั่วเขียว KUMU ด้วยกลไกตลาดนำการผลิต ให้กับกลุ่มเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย ทั้งในการผลิต เป็นเมล็ดพันธุ์ (seed) และเป็นเมล็ดถั่วเขียวทั่วไป (grain) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตถั่วเขียว KUMU ด้วยกลไก ตลาดนำการผลิต ให้กับเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร (Train the trainer) ให้กับเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ และเกษตรตำบล และพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการเรียนรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวในระดับชุมชน

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับ จังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วม จัดทำแผนอย่างละเอียด)

เกษตรกรต้นแบบหรือประธาน ศพก. มีบทบาทสำคัญในการร่วมมือและขับเคลื่อนแผนดังกล่าว โดยมีการ มีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ได้แก่

๕.๑ การให้ข้อมูลเชิงพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร

- นำเสนอข้อมูลสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตร ปัญหา อุปสรรค และความต้องการในพื้นที่ จริง เพื่อประกอบการพิจารณาในการประชุมทุกครั้ง

๕.๒ ร่วมวางแผนการดำเนินงาน

- เข้าร่วมประชุมหรือเวทีระดมความคิดเห็นกับคณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อเสนอ แนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่

๕.๓ เสนอแนวทางและกิจกรรมที่สามารถบูรณาการได้

- นำเสนอรูปแบบหรือกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานของ ศพก. เพื่อขยายผล ไปยัง ศพก. เครือข่าย และพื้นที่อื่นๆ

๕.๔ สนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร

- ใช้บทบาทของตนในการประสานงานกับเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการจัดทำ แผนการพัฒนาด้านการเกษตรในระดับอำเภอและจังหวัด

๕.๕ เป็นตัวแทนเกษตรกรผู้นำ และ ศพก. เครือข่าย เข้าร่วมในเวทีการประชุมเชื่อมโยงเครือข่าย

คณะกรรมการแปลงใหญ่ ศพก. และ เกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) ระดับจังหวัด

- ร่วมวางแผนพัฒนา เครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดยโสธร
- ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงให้กับเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ เพื่อสะท้อนและเสนอความต้องการ อย่างแท้จริงในพื้นที่

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

แผนราย ศพก. เป็นแผนที่เน้นการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรในแต่ละพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ โดยอำเภอ ทราয়มูล ใช้เวทีการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอในการร่วมกันจัดทำ แผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) ซึ่งมีองค์ประกอบและขั้นตอนหลัก ได้แก่

องค์ประกอบของแผน

๑. วิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่

- ประเมินทรัพยากรธรรมชาติ ศักยภาพของแต่ละศูนย์ ชนิดและปริมาณการผลิตสินค้าเกษตร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และโอกาสในการปรับปรุงพัฒนาศูนย์

๒. กำหนดเป้าหมายการพัฒนา

- ระบุสินค้าเกษตรหลักของแต่ละศูนย์ที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ที่ต้องการพัฒนาอย่างชัดเจน เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา พืชหลังนา ฯลฯ

๓. วางแผนกิจกรรม

- เช่น กิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้ การจัดทำแปลงเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีใหม่ที่เหมาะสม มาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเกษตรภายในศูนย์ รวมทั้งการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอ และเหมาะสมในการดำเนินกิจกรรม

๔. บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ร่วมมือกับกรม/หน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน ฯลฯ รวมทั้งสถาบันการศึกษาต่างๆ และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕. กำหนดผู้รับผิดชอบและระยะเวลาดำเนินการ

- ในการประชุมวางแผนพัฒนา (แผนราย ศพก.) คณะกรรมการได้ร่วมกันเสนอแผน และมีมติให้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน ศพก.ระดับอำเภอ ในฐานะผู้ประสานงาน ดำเนินงานจัดส่งแผนราย ศพก. ตามที่ได้เสนอหลังจากผ่านรับรอง/อนุมัติตามมติที่ประชุม และรายงานให้จังหวัดทราบ เพื่อดำเนินการ ตามขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนการจัดทำแผน

๑. ประชุมร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกรต้นแบบ

๒. สรุปรวข้อมูลพื้นที่เป้าหมายของ ศพก.เครือข่าย

๓. คณะกรรมการ ศพก. จัดทำร่างแผนราย ศพก. เพื่อเตรียมเสนอในที่ประชุมครั้งต่อไป

๔. เสนอแผนราย ศพก. ให้คณะกรรมการ เครือข่าย ศพก.ระดับอำเภอ ร่วมกันพิจารณาภายใต้เงื่อนไข และหลักเกณฑ์ของโครงการ

๕. มอบหมายให้ผู้ประสานงาน ดำเนินการจัดทำรายงานและส่งให้จังหวัดพิจารณาโดยลำดับ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

การปลูกข้าว การเลี้ยงปลา และการทำเกษตรแบบผสมผสาน ความเป็นมา บ้านสีสุก หมู่ที่ ๕ ตำบลคูลาด อำเภอยายมูล จังหวัดยโสธร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา ที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำผลผลิตข้าวต่อไร่น้อย ทำให้ต้องใส่ปุ๋ยเยอะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก โดยทำนาปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งรายได้จากนาปีเพียงปีละครั้ง ทำให้รายได้ไม่พอกับรายจ่าย

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ศพก.อำเภอยายมูล มีสินค้าหลักคือ ข้าว ร่วมกับกิจกรรมด้านการประมง และการทำเกษตรผสมผสาน หลังจากได้ร่วมเป็นหนึ่งในเครือข่าย ศพก.อำเภอยายมูล เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ในกิจกรรมด้านการประมง จึงได้ปรับปรุงฐานเรียนรู้ ภายใน ศพก. และเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการอบรมโครงการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยของชุมชน ตำบลคูลาด มีการฝึกอบรมทักษะด้านอาชีพการเกษตรให้แก่เกษตรกรภายในชุมชน ซึ่งมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๐๐ ราย โดยมีหลักสูตรและองค์ความรู้ต่าง ๆ มากมาย ได้แก่ ด้านการเกษตร ด้านการบัญชี ด้านการประมง ด้านปศุสัตว์ และด้านการแปรรูป ในขณะนั้นเกษตรกรต้นแบบมีความสนใจในทางด้านการประมง ซึ่งอยู่ในหลักสูตร “การเลี้ยงปลาในนาข้าว” อีกทั้งบริเวณ ศพก. มีพื้นที่เพาะเลี้ยงปลาและบ่อเลี้ยงปลา รวมทั้งแปลงนาข้าวที่สามารถเลี้ยงปลาในนาข้าวได้

หลังจากการประชุมของชุมชน ตำบลคูลาด ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าการเกษตรอำเภอยายมูล (ศพก.) ได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานที่ในการดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลาแบบครบวงจร เพื่อเป็นแหล่งอาหารและสร้างรายได้ในชุมชน จึงได้ดำเนินการเลี้ยงปลาในแปลงนาของ ศพก. รวมทั้งเลี้ยงในแปลงนาของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๓๐ ราย ซึ่งจากการศึกษาการเลี้ยงปลาในนาข้าวพบว่า มีประโยชน์ที่เห็นผลชัดเจน ๓ อย่างคือ

- ๑). ปลาปล่อยมูลเป็นปุ๋ยในนาข้าวได้ ทำให้เพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนค่าปุ๋ยสำหรับใส่ข้าว
- ๒). ปลาสามารถกินแมลงที่เป็นศัตรูข้าวได้บางชนิด จึงเป็นการกำจัดแมลงศัตรูพืชได้อีกวิธีหนึ่ง
- ๓). หลังฤดูการเก็บเกี่ยวสามารถจับปลามาเป็นอาหารหรือจำหน่ายเป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ประโยชน์ของการทำเกษตรแบบผสมผสาน

๑. มีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี

๑.๑ ปลุกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ที่มีรอบการผลิตต่างกัน ทำให้สามารถมีรายได้เข้ามาในครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง ไม่ต้องรอฤดูเก็บเกี่ยวเพียงอย่างเดียว

- ๑). ปลุกข้าวนาปี และปลุกพืชหลังนาสร้างรายได้ (ปีละ ๑ ครั้ง)
- ๒). เลี้ยงไก่พื้นเมือง มีความทนทาน เจริญเติบโตได้ดี (จำหน่ายตลอดปี)
- ๓). พืชผัก ผลไม้ และพืชสมุนไพร (เก็บขายได้ทุกวันหรือรายสัปดาห์)
- ๔). ยางพารา พืชเศรษฐกิจ (สร้างรายได้ตลอดทั้งปี)
- ๕). การเลี้ยงปลา และกบเพื่อจำหน่าย (มีรายได้ทุก ๓ เดือน)
- ๖). การเลี้ยงโคพื้นเมือง (จำหน่ายปีละ ๑ ครั้ง)

๒. กระจายความเสี่ยงในการขาดทุน

๒.๑ หากกิจกรรมหนึ่งประสบปัญหา เช่น ข้าวเสียหายจากน้ำท่วม ราคาพืชหลักตกต่ำ ยังมีรายได้จากพืชผักหรือสัตว์อื่น ๆ มาช่วยพยุงรายได้ในครัวเรือน

๒.๒ ลดการพึ่งพาผลผลิตชนิดเดียว หรือลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว

๓. ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและหมุนเวียนในระบบ

- ๓.๑ มูลสัตว์ใช้เป็นปุ๋ยคอกสำหรับพืช
- ๓.๒ เศษพืชสามารถเป็นอาหารสัตว์ หรือผลิตปุ๋ยหมัก
- ๓.๓ น้ำจากบ่อปลาใช้รดพืชผัก เลี้ยงปลา กบ และเลี้ยงสัตว์ เป็นการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๔. ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต

๔.๑ ใช้วัสดุการเกษตรที่มีอยู่ภายในแปลงลดการนำเข้าหรือพึ่งพาวัสดุจากภายนอก เกิดผลพลอยได้จากการผลิตปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในกิจกรรมการเกษตร โดยใช้เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก ทำให้ประหยัดต้นทุนการผลิตลงได้มาก

๔.๒ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อให้ภายในแปลง ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ปรับปรุงโครงสร้างดิน ทำให้มีความเหมาะสมกับการเจริญเติบโตของพืช ส่งผลให้พืชเจริญเติบโตได้ดีมีผลผลิตเพิ่มขึ้น

๕. เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารในครัวเรือน มีอาหารบริโภคจากหลากหลายกิจกรรม เช่น ข้าว ผัก ปลา กบ ฯลฯ และลดการพึ่งพาการซื้อจากตลาดภายนอก ทำให้รายจ่ายลดลง มีเงินเหลือเก็บมากขึ้น

๖. เพิ่มทักษะและความรู้ให้เกษตรกร ได้เรียนรู้การจัดการหลายรูปแบบ พัฒนาแนวคิดในการแก้ปัญหาอย่างรอบด้าน

๗. เสริมสร้างความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๗.๑ เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ

๗.๒ สร้างระบบนิเวศที่สมดุล

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๒.๑) การนำรถไถนาเดินตามมาประยุกต์เป็นเครื่องบดหญ้าและอาหารสัตว์ สำหรับการเลี้ยงโคพื้นเมือง

๒.๒) การนำรถเครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าวมาประดิษฐ์และประยุกต์เป็นเครื่องปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูการทำนาอธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

สามารถลดรายจ่าย ลดต้นทุนด้านแรงงาน จากที่ผ่านมาต้องจ้างแรงงานในการปลูกวันละ ๓๐๐ บาท ซึ่งสามารถประหยัดต้นทุนด้านแรงงานได้ถึง ๑,๕๐๐ บาท เป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มรายได้ คือสามารถรับจ้างปลูก ด้วยนวัตกรรมที่ดัดแปลงและประยุกต์ใช้ โดยรับจ้างปลูกไร่ละ ๓๐๐ บาท เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตร ลดระยะเวลาในการทำงานให้สั้นลง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทำให้ผู้ผลิตมีสุขภาพดีเนื่องจากเครื่องปลูกไม่มีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี และส่วนรถไถนาเดินตามแบบนั่งขับได้ช่วยประหยัดต้นทุนค่าจ้างไถ ไร่ละ ๖๕๐ บาท ใน ๑ ปีการผลิตสามารถลดต้นทุนค่าไถเตรียมดินได้ ปีละ ๒,๐๐๐ บาท

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูก จำนวน ๑๐ ไร่

๑.๒) ยางพารา พื้นที่ปลูกจำนวน ๒๐ ไร่

๑.๓) พืชผัก ผลไม้ และพืชสมุนไพร พื้นที่ปลูก จำนวน ๑ ไร่

๑.๔) ถั่วเขียว KUMU (พืชหลังนา) จำนวน ๑ ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลา จำนวน ๑ บ่อ

๒.๒) กบ จำนวน ๑ บ่อ

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) โคพื้นเมือง จำนวน ๕ ตัว

๓.๒) ไก่พื้นเมือง จำนวน ๘๙ ตัว

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก. มีดังนี้ (ให้ระบุต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ข้าวนาปี เป็นเงิน ๒,๓๕๐ บาท/ไร่

๑.๒) ยางพารา เป็นเงิน ๖,๒๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ปลานิล/ปลาตะเพียน/กบ เป็นเงิน ๕,๒๐๐ บาท/บ่อ

๑.๔) ถั่วเขียว KUMU (พืชหลังนา) เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) พืชผัก ผลไม้ และพืชสมุนไพร เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต เป็นเงิน ๒๓,๒๕๐ บาท/ไร่

รายได้ เป็นเงิน ๓๖,๖๕๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวันหรือรายสัปดาห์ (ได้จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก ผลไม้ และพืชสมุนไพร

เฉลี่ยรายได้วันละ ๓๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ยางพารา

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑๔,๕๘๓ บาท/เดือน

๓) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ปลุกข้าวนาปี และปลุกพืชหลังนาสร้างรายได้ (ปีละ ๑ ครั้ง)

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๓๒,๔๐๐ บาท/ปี

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ เลี้ยงปลา/กบ เพื่อจำหน่าย (ปีละ ๓ ครั้ง)

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๗,๖๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

เป็นแบบอย่างในชุมชนยังช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการพัฒนาด้านสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศต่างๆ ให้มีการเกื้อกูลกัน ตลอดจนคนในชุมชนมีสุขภาพที่ดี และเป็นการวางรากฐานให้คนรุ่นใหม่ตระหนักถึงความสำคัญของการทำเกษตรแบบเกื้อกูล ซึ่งถือเป็นการวางแผนการพัฒนาที่สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน รวมไปถึงพัฒนาธุรกิจเกษตรที่เป็นวิถีชีวิตแบบใหม่สู่การสร้างรายแบบหมุนเวียนได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนเป็นแหล่งศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ผู้ที่มีความสนใจเข้ามาศึกษาดูงานได้

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ :

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑) การผลิต การเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมและไม่กระทบกับสินค้าหลักซึ่งก็คือข้าว มาประยุกต์ใช้ภายในศูนย์เรียนรู้และการทำการเกษตรของ ศพก.เครือข่าย และเกษตรกรในชุมชน ซึ่งเป็นการบริหารจัดการด้านการผลิตที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่า

๒) การลดต้นทุนการผลิตด้านการจ้างแรงงาน และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพึ่งพาปัจจัยการผลิตที่มีในชุมชน เช่น การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตเป็นปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ตามหลักวิชาการและเทคโนโลยีปุ๋ยหมักพระราชทาน ปุ๋ยหมักสูตรวิศวกรรม แม่โจ้ ๑ (ปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกอง)

๓) การตลาด คนในชุมชน ได้สร้างการรับรู้ด้านกระบวนการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตโดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook Line Tiktok เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับทราบถึงขั้นตอนกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑) ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและลดของเสีย

๑.๑) ส่งเสริมการใช้น้ำ ปุ๋ย และพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒) ลดการใช้สารเคมีที่ส่งผลกระทบต่อดินและน้ำ

๑.๓) ใช้แนวคิด "เกษตรแม่นยำ" เพื่อใช้ทรัพยากรเท่าที่จำเป็น

๑.๔) ใช้เศษวัสดุเหลือจากการเกษตร เช่น ฟางข้าว ใบไม้ ทำปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพ

๒) อนุรักษ์ดิน น้ำ และป่าในพื้นที่เกษตร

๒.๑) ปลุกพืชคลุมดิน ป้องกันการชะล้างหน้าดิน

๒.๒) จัดการพื้นที่ป่าไม้หรือแหล่งน้ำในศูนย์เรียนรู้อย่างเหมาะสม เพื่อรักษาความ

หลากหลายทางชีวภาพ

๓) สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับเกษตรกร

๓.๑) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีบทบาทหน้าที่ เป็นแหล่งศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคนิคการผลิตที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๒) เกษตรกรสามารถนำแนวทางไปปรับใช้ในแปลงของตนเองได้อย่างยั่งยืน

๔) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตควบคู่กับความยั่งยืน

๔.๑) เมื่อทรัพยากรธรรมชาติไม่ถูกทำลาย จะทำให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรได้ต่อเนื่องในระยะยาว

๔.๒) ช่วยลดต้นทุน เพิ่มรายได้ และไม่ต้องพึ่งพาทรัพยากรจากภายนอกมากเกินไป

๕) เสริมสร้างความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๕.๑) ลดการใช้สารเคมีในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร

๕.๒) เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างระบบนิเวศที่สมดุล

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตรอำเภอทรายมูล (ศพก.) มีสินค้าหลักคือข้าวและกิจกรรมด้านการประมง หลังจากได้ร่วมเป็นหนึ่งในเครือข่าย ศพก.อำเภอทรายมูล เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ในกิจกรรมด้านการประมง จึงได้ปรับปรุงฐานเรียนรู้ภายใน ศพก. และเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการอบรมการโครงการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยของชุมชน ตำบลคูลาด มีการฝึกอบรมทักษะด้านอาชีพการเกษตรให้แก่เกษตรกรภายในชุมชน ซึ่งมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๐๐ ราย โดยมีหลักสูตรและองค์ความรู้ต่าง ๆ มากมาย ได้แก่ ด้านการเกษตร ด้านการบัญชี ด้านการประมง ด้านปศุสัตว์ และด้านการแปรรูป ในขณะนั้นเกษตรกรต้นแบบมีความสนใจในทางด้านประมง ซึ่งอยู่ในหลักสูตร “การเลี้ยงปลาในนาข้าว” อีกทั้งบริเวณ ศพก. มีพื้นที่เพาะเลี้ยงปลาและบ่อเลี้ยงปลา รวมทั้งแปลงนาข้าวที่สามารถเลี้ยงปลาในนาข้าวได้

หลังจากการประชาคมของชุมชน ตำบลคูลาด ศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าการเกษตรอำเภอทรายมูล (ศพก.) ได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานที่ในการดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลาแบบครบวงจร เพื่อเป็นแหล่งอาหารและสร้างรายได้ในชุมชน จึงได้ดำเนินการเลี้ยงปลาในแปลงนาของ ศพก. รวมทั้งเลี้ยงในแปลงนาของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๓๐ ราย ซึ่งจากการศึกษาการเลี้ยงปลาในนาข้าวพบว่ามีความประโยชน์ที่เห็นผลชัดเจน ๓ อย่างคือ

๑). ปลาปล่อยมูลเป็นปุ๋ยในนาข้าวได้ ทำให้เพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนค่าปุ๋ยสำหรับใส่ข้าว

๒). ปลาสามารถกินแมลงที่เป็นศัตรูข้าวได้บางชนิด จึงเป็นการกำจัดแมลงศัตรูพืชได้อีกวิธีหนึ่ง

๓). หลังฤดูการเก็บเกี่ยวสามารถจับปลามาเป็นอาหารหรือจำหน่ายเป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เนื่องจากเป็น ศพก.หลักที่ได้มีการปรับเปลี่ยนเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๘ แต่มีความพร้อมด้านแปลงเรียนรู้ และกิจกรรมการเกษตร ซึ่งสามารถให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ได้ และในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ ร่วมเป็นวิทยากรในการบรรยายสาธิตและถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ณ ศพก.เครือข่ายด้านข้าวอินทรีย์ หมู่ที่ ๙ ตำบลดงมะไฟ อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ให้ความร่วมมือในการเป็นผู้รับเรื่อง และประสานงานกับทุกหน่วยงานที่ขอความช่วยเหลือ รวมทั้งมีบทบาทในการนำเสนอปัญหาของผู้ร้องเรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขให้ตรงจุด

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ให้บริการทั้งในด้านการพบปะพูดคุย ในเวทีการประชุมเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. อยู่เสมอ รวมทั้งนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากการประชุม สัมมนา และการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มาทดลองปฏิบัติ และถ่ายทอดให้ ศพก. เครือข่าย และกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่รับรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ของตนและประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การปลูกถั่วเขียว KUMU (พืชหลังนา) เพื่อสร้างรายได้ ร่วมกับโครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมาตรการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร โดยได้รวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชหลังนาบ้านสีสุก หมู่ ๕ ตำบลคูลาด อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดยโสธร จำนวน ๑๐ คน เข้าร่วมโครงการภายใต้การดำเนินงานโครงการ “การขยายผลเทคโนโลยีการผลิตถั่วเขียวคุณภาพสายพันธุ์ KUMU ด้วยกลไกตลาดนำการผลิต จังหวัดยโสธร (ปลูกพืชหลังนาสร้างรายได้ ปี ๒๕๖๗/๖๘) ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักวิจัยและพัฒนานวัตกรรม (สวทช.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ธานีการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตถั่วเขียว KUMU ด้วยกลไกตลาดนำการผลิตให้กับกลุ่มเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย ทั้งในการผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ (seed) และเป็นเมล็ดถั่วเขียวทั่วไป (grain) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตถั่วเขียว KUMU ด้วยกลไกตลาดนำการผลิต และพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการเรียนรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวในระดับชุมชน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๑) ให้ความร่วมมือกับทุกหน่วยงาน ตลอดจนสถาบันการศึกษาในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรทั้งด้าน พืช ปศุสัตว์ และประมง

๒) จัดทำแปลงพยายการณ์การระบาดของศัตรูพืช ในพื้นที่แปลงเรียนรู้ด้านข้าว (ศจช.)

๓) ร่วมจัดทำแปลงเรียนรู้และแปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (ศดปช.)

๔) เป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบกิจกรรมการประมง และกิจกรรมการผลิตยางพาราคุณภาพ

๕) เป็นเกษตรกรต้นแบบและแปลงเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำในระดับไร่นา ปิงปประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๗

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑) เป็นผู้ดำเนินการบริหารและกำกับกิจกรรมของ ศพก.หลัก และ ศพก.เครือข่าย

๑.๑) วางแผนและกำหนดทิศทางการดำเนินงานของศูนย์

๑.๒) ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน

๑.๓) ร่วมกิจกรรมการประชุมวางแผนการดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลการ

ดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมกับทุกหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้จากทุกหน่วยงาน

๒.๑) ร่วมคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายในการเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา อำนาจความสะดวกด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และประสานงานในพื้นที่

๒.๒) ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรในพื้นที่ เช่น การฝึกอบรม การสาธิต การดูงาน

๒.๓) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมด้านการเกษตรผ่านการดำเนินงานของ ศพก.หลัก และ ศพก.เครือข่าย อย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรในพื้นที่เกิดความสนใจและเข้ามาร่วมเรียนรู้

๓) ขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเกษตร

๓.๑) สนับสนุนการใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น เกษตรแม่นยำ เทคโนโลยีการบริหารจัดการน้ำ และปรับใช้เทคโนโลยีด้านการเกษตรด้วยปัญญาประดิษฐ์ (AI)

๓.๒) ส่งเสริมการใช้ระบบดิจิทัล เช่น การใช้แอปพลิเคชันเกษตรเพื่อช่วยในการผลิต

๔) ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๑) การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่

๔.๒) ส่งเสริมการจัดการดิน น้ำ และพลังงานอย่างยั่งยืนในพื้นที่ของศูนย์

๕) ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกร

๕.๑) ผลักดันให้เกษตรกรในชุมชนเกิดการรวมกลุ่ม และร่วมกันดำเนินกิจกรรมการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว และชุมชน อย่างยั่งยืน

๕.๒) สร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาไปพร้อมกัน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑) การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพระราชดำริ ของในหลวงรัชกาลที่ ๙

๒) มีความขยันหมั่นเพียร มีความมานะ อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความใฝ่รู้ หมั่นศึกษา

หาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

๓) ภาคภูมิใจในอาชีพของตนเอง และให้เกียรติผู้อื่นเสมอ

๔) การเอื้อเฟื้อต่อชุมชน

๕) การถ่ายทอดองค์ความรู้และการขยายผลการทำเกษตรให้ลูกหลานรุ่นต่อไป

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

เป็นตัวแทนเครือข่าย ศพก. และเกษตรกร ในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น การประชุม อบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนและนำเสนอข้อมูลในการขับเคลื่อนกิจกรรมของ ศพก.

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร ภายใต้บทบาทหน้าที่เกษตรกรต้นแบบ/ประธาน ศพก. คือ ความขยันหมั่นเพียร มีความมานะ อดทน เสียสละ มีจิตอาสา เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความใฝ่รู้ หมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ จากเกษตรกรต้นแบบรายอื่นที่ประสบความสำเร็จ สร้างโอกาสแห่งการเรียนรู้ให้ตนเอง ด้วยการเข้ารับการอบรมด้านการเกษตรในหลักสูตรต่าง ๆ การค้นหาช่องทางความสำเร็จ มีการจัดการด้านการตลาด มีแผนการตลาดที่ชัดเจน ตลอดจนให้ความร่วมมือกับทุกหน่วยงาน และมีความพร้อมในการพร้อมถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรในชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

- ๕.๑ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๕.๒ ต้องมีความตั้งใจจริง ต้องคิดว่า ผู้บริโภคเป็นคนในครอบครัวของเรา เราต้องเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้เขา
- ๕.๓ ใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยไม่กระทบกับสิ่งแวดล้อม และคนในชุมชน
- ๕.๔ ขยันหมั่นเพียร มานะ อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความใฝ่รู้ หมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ
- ๕.๕ ภาคภูมิใจในอาชีพของตนเอง และให้เกียรติผู้อื่นเสมอ
- ๕.๖ การเอื้อเฟื้อต่อชุมชน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- ๑.๑ การประชุมคณะกรรมการ เครือข่าย ศพก.อำเภอทรายมูล เพื่อวางแผนลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงาน ของ ศพก.หลัก ในห้วงเดือนเมษายน - กรกฎาคม ๒๕๖๘ ที่ผ่านมา
- ๑.๒ ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลและถอดบทเรียน จำนวน ๓ ครั้ง โดยคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. อำเภอทรายมูล ร่วมเป็นคณะทำงานในการถอดบทเรียน
- ๑.๓ รวบรวมและจัดทำรายงานผลการถอดบทเรียน เพื่อรายงานให้จังหวัดทราบภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

ดำเนินการถอดบทเรียนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ศพก.เครือข่าย อำเภอทรายมูล ทั้ง ๑๙ ศูนย์ ผ่านเวทีการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๘ โดยให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และหลักสูตรการเรียนรู้ ดังนี้

๑. หลักสูตรหลัก : การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
๒. หลักสูตรบังคับ : เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน
๓. หลักสูตรเสริม : บัญชีต้นทุนอาชีพ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า เทคโนโลยีสำหรับการเกษตร

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

เนื่องจากเป็น ศพก.เครือข่าย ที่ปรับเปลี่ยนมาเป็น ศพก.หลัก ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๘ ที่ผ่านมา จึงไม่พบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการถอดบทเรียน แต่จะต้องดำเนินการปรับปรุงฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ ให้มีความพร้อมสำหรับให้บริการแก่หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการและผู้ที่มีความสนใจเข้ามาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยน เรียนรู้

ภาพรายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๑. ประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ เพื่อวางแผนการดำเนินการถอดบทเรียน

๒. ลงพื้นที่ ติดตาม เยี่ยมเยียน ถอดบทเรียน ๓ ครั้ง

- หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. หลักสูตรหลัก : การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
 ๒. หลักสูตรบังคับ : เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน
 ๓. หลักสูตรเสริม : บัญชีต้นทุนอาชีพ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า เทคโนโลยีสำหรับการเกษตร

ฐานการเรียนรู้ :

แปลงเรียนรู้ :

